

Co-funded by
the European Union

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΔΕΛΤΙΟ 4

Ενίσχυση της υποβρύχιας αρχαιολογίας για να γίνει ένα
καινοτόμο εργαλείο για την ανάπτυξη βιώσιμου και
δημιουργικού τουρισμού

Office of the
Mayor of the Municipality of Pafos
Pafos, Cyprus

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΜΑΘΗΜΑ U-MAR

**Ένα συναρπαστικό μάθημα για την ενίσχυση
της ομορφιάς της υποβρύχιας αρχαιολογίας**

Το U-Mar Project ανακοινώνει με περηφάνια την έναρξη του καινοτόμου εκπαιδευτικού μαθήματος, που έχει σχεδιαστεί για να ενδυναμώσει τους πολιτιστικούς και τουριστικούς φορείς με βελτιωμένες δεξιότητες και τεχνογνωσία στην υποβρύχια αρχαιολογία. Αυτή η πρωτοβουλία στοχεύει να προωθήσει και στην αξιοποίηση της υποβρύχιας πολιτιστικής μας κληρονομιάς, ενισχύοντας την προβολή και την προσβασιμότητά της για την ανάπτυξη ενός δυναμικού και βιώσιμου τουριστικού οικοσυστήματος.

Με το έργο U-Mar δεσμευόμαστε να ξετυλίξουμε το μυστήριο της υποβρύχιας αρχαιολογίας, βελτιώνοντας επαγγελματίες του τουρισμού με γνώση και όραμα. Φιλοδοξούμε να φέρουμε τον αόρατο κόσμο του βυθού πιο κοντά στην επιφάνεια, δημιουργώντας τουριστικές εμπειρίες του υποβρύχιου πλούτου και προστατεύοντας το ανέπαφο περιβάλλον.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα U-Mar εξυπηρετεί πολλούς σκοπούς:

- 1) Καλλιέργεια Επαγγελματικής Εξειδίκευσης: Ο κύριος στόχος της πρωτοβουλίας μας είναι να εκπαιδεύσουμε επαγγελματίες του χώρου των καταδύσεων και της φιλοξενίας, με γνώσεις και ικανότητες στην αξιοποίηση και διαχείρισή της υποβρύχια αρχαιολογία.
- 2) Προώθηση του Αειφόρου Τουρισμού: Με επίκεντρο τη βιωσιμότητα και την περιβαλλοντική διαχείριση, σκοπεύουμε να βελτιώσουμε και να επεκτείνουμε την τουριστική και πολιτιστική προσφορά.
- 3) Ανάπτυξη Στρατηγικών Ενίσχυσης: Το U-Mar περιλαμβάνει την παροχή ολοκληρωμένων κατευθυντήριων γραμμών σε οργανισμούς που ενδιαφέρονται να ενισχύσουν την προβολή της υποβρύχιας αρχαιολογικής κληρονομιάς.
- 4) Αύξηση της Γνώσης και της Ευαισθητοποίησης: Το μάθημα θα επεκταθεί πέρα από την απλή επαγγελματική κατάρτιση, να καλλιεργήσει μια ευρύτερη κατανόηση της υποβρύχιας αρχαιολογικής κληρονομιάς μεταξύ των νέων και της τοπικής κοινωνίας.

Στην ουσία, το έργο U-Mar θέτει τις βάσεις για ενεργή συμβολή του παρελθόντος και του παρόντος, του ορατού και του αόρατου αλλά και του τοπικού και του παγκόσμιου. Σηματοδοτεί ένα τολμηρό βήμα προς την κατεύθυνση της σύνδεσης των ανθρώπων με τα βυθισμένα κεφάλαια της κοινής μας ανθρώπινης αφήγησης. Το έργο U-Mar ενισχύει την γνώση, την αξιοποίηση και την προσβασιμότητα της υποβρύχιας αρχαιολογικής κληρονομιάς με στόχο να μετατρέψει υποβρύχια αρχαιολογικά σημεία σε σημαντικά ορόσημα στον παγκόσμιο τουριστικό χάρτη.

ΛΗΨΗ PDF

ΔΟΜΗ ΜΑΘΗΜΑΤΟΣ

Το καινοτόμο μάθημα είναι το πρώτο σημαντικό αποτέλεσμα του έργου U-Mar

Το εκπαιδευτικό σεμινάριο αποτελείται από γραπτό υλικό και βίντεο όπου θα αναρτηθεί στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης που έχει δημιουργηθεί στο πλαίσιο του έργου.

Όλο το εκπαιδευτικό υλικό είναι στην Αγγλική γλώσσα, για να μεταφερθεί σε όλες τις ευρωπαϊκές χώρες και χωρίζεται σε 7 διαφορετικές Μαθησιακές Ενότητες:

1. Η υποβρύχια αρχαιολογία, οι τεχνικές τεκμηρίωσής της και η σημασία της επί τόπου προστασίας της Υποβρύχιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς
2. Επικοινωνιακή ερμηνεία, αξιοποίηση και διάδοση της υποβρύχιας κληρονομιάς
3. Κοινόχρηστες στρατηγικές διαχείρισης
4. Εκτίμηση της επίδρασης των τουριστικών δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο περιβάλλον, με έμφαση στο φυσικό περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά
5. Δημιουργία πολιτιστικών υποθαλάσσιων διαδρομών
6. Ψηφιακή μετάβαση πολιτιστικών δράσεων
7. Νομοθεσία για την προστασία της υποβρύχιας αρχαιολογίας, σε σχέση με τον τουρισμό και τις καταδύσεις αναψυχής.

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Η υποβρύχια αρχαιολογία, οι τεχνικές τεκμηρίωσής της και προστασίας της Υποβρύχιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς

Η υποβρύχια αρχαιολογία στοχεύει στη μελέτη της σχέσης των κοινωνιών του παρελθόντος με τη θάλασσα ή με ποτάμιους ή λιμναίους χώρους μέσα από τα υλικά στοιχεία που είναι μάρτυρες των προγόνων μας.

Προκειμένου να τεκμηριωθεί, να ερευνηθεί και να ερμηνευτεί η υποβρύχια πολιτιστική κληρονομιά με σεβασμό και με επιστημονικό τρόπο, ορισμένες γνώσεις, μεθοδολογικές προσεγγίσεις και δεξιότητες πρέπει να μάθουν και να τελειοποιηθούν από τους ειδικούς που είναι αφοσιωμένοι στην προστασία και την αξιοποίηση της υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Δεδομένου ότι κάποια υποθαλάσσια πολιτιστική κληρονομιά παραμένει αδιατάρακτη και σε καλή κατάσταση διατήρησης, η επιτόπια προσέγγιση λαμβάνεται κυρίως υπόψη για τη διάδοση ή τη διάδοσή της στο κοινό.

Αυτοί οι όροι και οι έννοιες αποτελούν τη βάση αυτής της μαθησιακής ενότητας και το σημείο εκκίνησης του μαθήματος.

[ΔΕΣ ΤΟ ΒΙΝΤΕΟ](#)

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 2

Επικοινωνιακή ερμηνεία, αξιοποίηση και διάδοση της υποβρύχιας κληρονομιάς

Η ερμηνεία αποτελεί βασικό μέρος της διαδικασίας διάδοσης και μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο από επαγγελματίες και ειδικούς με γνώση της υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Χρησιμοποιώντας μια πληθώρα διαθέσιμων υλικών, τεχνικών και ολοένα ανερχόμενων τεχνολογιών, οι πληροφορίες της κοινής υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς μπορούν να διαδοθούν στο κοινό επαρκώς και με σεβασμό, διατηρώντας παράλληλα την εκπαιδευτική εμπειρία διαδραστική και ενδιαφέρον για το κοινό.

Για να γίνει αυτό, καθιερώνονται ορισμένοι δίαυλοι ερμηνευτικής επικοινωνίας και οι απαιτούμενες προσεγγίσεις, ώστε το κοινό να μπορεί πραγματικά να κατανοήσει και να συνεχίσει την αξιοποίηση της υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η σημασία της πτυχής της επικοινωνιακής ερμηνείας στη διαδικασία διάδοσης αποτελεί τον πυρήνα αυτής της μαθησιακής ενότητας.

[ΔΕΣ ΤΟ ΒΙΝΤΕΟ](#)

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 3

Κοινόχρηστες στρατηγικές διαχείρισης

Οι αρχές διαχείρισης που χρησιμοποιούνται στις στρατηγικές κοινής διαχείρισης είναι το επίκεντρο αυτής της μαθησιακής ενότητας.

Προκειμένου να δημιουργηθεί μια συλλογική παραγωγή χρήσης και υπηρεσιών που μοιράζονται μεταξύ της μεγάλης πλειοψηφίας των ανθρώπων και διαφόρων περιοχών, προορισμών ή οργανισμών, αυτές οι αρχές επισημαίνονται ότι διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο σε μια οικονομία διαμοιρασμού.

Η διατήρηση, η διατήρηση και η παρουσίαση της υποθαλάσσιας πολιτιστικής κληρονομιάς απαιτούν βιώσιμες και προσιτές λύσεις που απαιτούν εφαρμογή διεπιστημονικής γνώσης από συναφή επιστημονικά πεδία.

Η εργασία σε αυτές τις προκλήσεις μπορεί να εφαρμόσει οικονομίες που βασίζονται στον τουρισμό σε παράκτιες περιοχές, οι οποίες μπορούν να περιλαμβάνουν βιώσιμες δραστηριότητες που στοχεύουν στην υποθαλάσσια πολιτιστική κληρονομιά.

[ΔΕΣ ΤΟ ΒΙΝΤΕΟ](#)

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 4

Εκτίμηση των επιπτώσεων των τουριστικών δραστηριοτήτων στο θαλάσσιο περιβάλλον, με έμφαση στο φυσικό περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά

Η υποβρύχια πολιτιστική κληρονομιά μπορεί να έχει σημαντικά οφέλη από τον πολιτιστικό τουρισμό, όπου οι βυθισμένες τοποθεσίες μπορούν να είναι μια ελκυστική επιλογή. Αν και δεν είναι δυνατή η πρόσβαση όλων των τοποθεσιών στο κοινό, ένας σημαντικός αριθμός θα μπορούσε να διαμορφωθεί για τον τουρίστα χωρίς να απειλείται η κατάσταση διατήρησής τους.

Με την αύξηση των ανθρωπογενών δραστηριοτήτων, όπως οι καταδύσεις, τα σκάφη αναψυχής και οι εμπορικές βιομηχανικές δραστηριότητες, το πολύ ευαίσθητο θαλάσσιο περιβάλλον βρίσκεται υπό συνεχή απειλή ζημιών και καταστροφών.

Τα περιεχόμενα αυτής της μαθησιακής ενότητας χρησιμεύουν ως εισαγωγή στα πιθανά μελλοντικά μέσα και προσεγγίσεις διάδοσης της υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς, ενώ τονίζεται η σημασία και τα μέσα προστασίας του υποθαλάσσιου περιβάλλοντος.

[ΔΕΣ ΤΟ ΒΙΝΤΕΟ](#)

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 5

Δημιουργία πολιτιστικών υποθαλάσσιων δρομολογίων

Η άνοδος των δραστηριοτήτων του καταδυτικού τουρισμού και η προσβασιμότητα των υποθαλάσσιων πολιτιστικών πόρων στις αναφερόμενες τοποθεσίες έχει εγείρει ερωτήματα σχετικά με υλικοτεχνικά ζητήματα που αφορούν την προστασία τους κατά τις επισκέψεις του ευρύτερου κοινού.

Ο τουρισμός πολιτιστικής κληρονομιάς, ειδικά σε υποθαλάσσιους πολιτιστικούς χώρους, παρουσιάζεται ως ένα από τα ταχύτερα αναπτυσσόμενα τμήματα της τουριστικής βιομηχανίας. Οι επισκέπτες εκτιμούν την ευκαιρία να γνωρίσουν από πρώτο χέρι αυθεντικές τοποθεσίες και τεχνουργήματα για να συνδεθούν με το παρελθόν τους.

Οι υποβρύχιες πολιτιστικές διαδρομές, τα πάρκα και τα μουσεία αποτελούν καλό πρότυπο για τη διάδοση και την εκπαίδευση των υποβρύχιων πολιτιστικών περιοχών στην καταδυτική κοινότητα, αλλά μπορεί να παραμένουν απομακρυσμένα και μυστηριώδη για τους μη δύτες. Αυτή η μαθησιακή ενότητα παρουσιάζει τις περιπτώσιολογικές μελέτες από συνεργάτες του έργου που είναι υποδειγματικές στη δημιουργία υποβρύχιων πολιτιστικών διαδρομών.

[ΔΕΣ ΤΟ ΒΙΝΤΕΟ](#)

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 6

Ψηφιακή μετάβαση πολιτιστικών δραστηριοτήτων

Για τη θαλάσσια πολιτιστική κληρονομιά, και ειδικότερα την υποβρύχια πολιτιστική κληρονομιά, η εικονική πραγματικότητα έχει ιδιαίτερη σημασία όταν πρόκειται για τη διάδοση ερευνητικών αποτελεσμάτων μιας κληρονομιάς που δεν είναι τόσο προσβάσιμη στο κοινό λόγω της φύσης του περιβάλλοντος και των δεξιοτήτων που έχει κάποιος κατέχουν μόνο για να επισκεφθείτε τον ιστότοπο, πόσο μάλλον να τον ερευνήσετε.

Η υποβρύχια φωτογραμμετρία, η εγγραφή ή μετάδοση βίντεο σε πραγματικό χρόνο, η εικονική ανακατασκευή, η εκτύπωση τρισδιάστατων μοντέλων, η επαυξημένη πραγματικότητα και η εικονική κατάδυση είναι μερικές μόνο από τις μεθόδους που προσφέρει η εξελισσόμενη τεχνολογία και χρησιμοποιούνται για την παρουσίαση της υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς στο ευρύτερο κοινό.

Ωστόσο, πρέπει να επιτυγχάνεται και να γίνεται σεβαστή μια ισορροπία μεταξύ ψυχαγωγίας, συναισθηματικής εμπλοκής, ιστορικής ακρίβειας και μάθησης. Οι τεχνολογίες είναι μέσα και όχι αυτοσκοπός.

Όπως και στην προηγούμενη μαθησιακή ενότητα, αυτή η μαθησιακή ενότητα παρέχει παραδείγματα καλής πρακτικής στην ψηφιακή μετάβαση πολιτιστικών δραστηριοτήτων που διαδίδουν την πολιτιστική κληρονομιά.

[ΔΕΣ ΤΟ ΒΙΝΤΕΟ](#)

ΜΑΘΗΣΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ 7

Νομοθεσία για προστασία, μουσειοποίηση, τουρισμό και καταδύσεις αναψυχής

Όσο η αρχαιολογική τεκμηρίωση είναι απαραίτητη για την έρευνα της πολιτιστικής κληρονομιάς, τόσο είναι απαραίτητη η νομική εξουσιοδότηση και η αυστηρή ρύθμιση σχετικά με την πρόσβαση, τη γνώση και την ενίσχυση της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η προστασία της υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς απαιτεί επάρκεια και προσόντα μέσω λεπτομερούς καταγραφής, αναφοράς και τεκμηρίωσης πριν, κατά τη διάρκεια και μετά τις αρχαιολογικές δραστηριότητες.

Αυτή η μαθησιακή ενότητα χρησιμεύει ως εισαγωγή στην πιο πολύτιμη διεθνή νομική πράξη για την προστασία της υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς – τη Σύμβαση της UNESCO του 2001 για την Προστασία της Υποβρύχιας Πολιτιστικής Κληρονομιάς.

Σε αυτήν την τελευταία μαθησιακή ενότητα, παρουσιάζεται μια σύντομη επισκόπηση της κατάστασης των χωρών εταίρων του έργου σε σχέση με τη σύμβαση της UNESCO του 2001 και τους αντίστοιχους νόμους τους σχετικά με τη νομική προστασία της υποβρύχιας πολιτιστικής κληρονομιάς στις εθνικές τους επικράτειες.

[ΛΗΨΗ PDF](#)

ΓΕΝΙΚΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ

Το U-Mar στοχεύει στην ανάπτυξη της γνώσης και της αξιοποίησης της κληρονομιάς που σχετίζεται με την υποβρύχια αρχαιολογία, μέσω τεσσάρων ειδικών πυλώνων:

- Εκπαίδευση επαγγελματικών μορφών με συγκεκριμένες δεξιότητες στην υποβρύχια αρχαιολογία και την δημιουργία ad hoc καινοτόμου εκπαιδευτικού μαθήματος;
- Ανάπτυξη βιώσιμου και φιλικού προς το περιβάλλον τουρισμού γύρω από την υποβρύχια αρχαιολογία;
- Παροχή κατευθυντήριων γραμμών για οργανισμούς που θέλουν να αναπτύξουν στρατηγικές ενίσχυση της υποβρύχιας αρχαιολογικής κληρονομιάς;
- Ενδυνάμωση, ανάδειξη και διαφύλαξη της πληροφόρησης για την υποβρύχια αρχαιολογική κληρονομιά.

Project Partners

La Rotta dei Fenici, Italy

Itinerario Culturale del Consiglio d'Europa

Regione Sicilia, Italy

Soprintendenza del Mare

ICUA, Croatia

International Centre for Underwater Archaeology in Zadar

CEIMAR, Spain

International Campus of Excellence in Marine Sciences

Pafos Regional Board of Tourism, Cyprus

ACIF-CCIM, Portugal

*Industrial and Commercial Association of Funchal
Chamber of Commerce and Industry of Madeira*

ARGO, Italy

Με τη χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι απόψεις και οι γνώμες που διατυπώνονται εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις των συντακτών και δεν αντιπροσωπεύουν κατ'ανάγκη τις απόψεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Εκτελεστικού Οργανισμού Εκπαίδευσης και Πολιτισμού (EACEA). Η Ευρωπαϊκή Ένωση και ο EACEA δεν μπορούν να θεωρηθούν υπεύθυνοι για τις εκφραζόμενες απόψεις.

 @umarproject

 @u.marproject

Co-funded by
the European Union

Cultural route
of the Council of Europe
Itinerario Culturale
del Consiglio d'Europa

